

Що має знати вчитель-філолог про РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти?

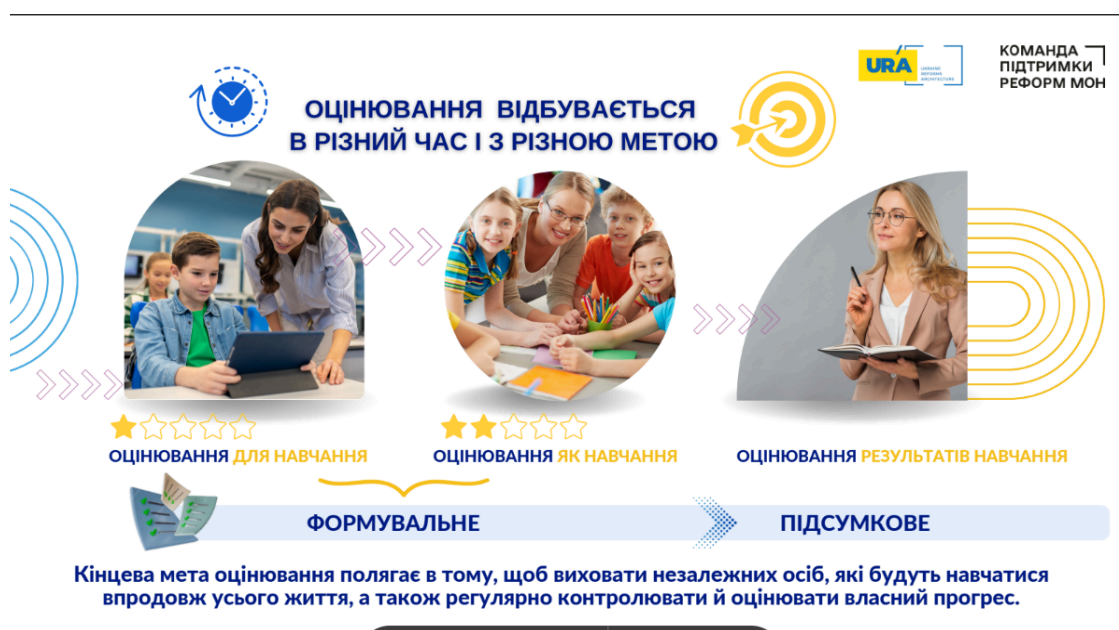
- Наказ МОН від 02.08.2024 №1093.

Чому цей документ важливий?

У цих рекомендаціях окреслено підходи до оцінювання результатів навчання учнів 5-9 класів, які здобувають освіту відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти.

Результати оцінювання виражаються в балах (від 1 до 12) та/або в оціночних судженнях.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне оцінювання, підсумкове оцінювання та державна підсумкова атестація.

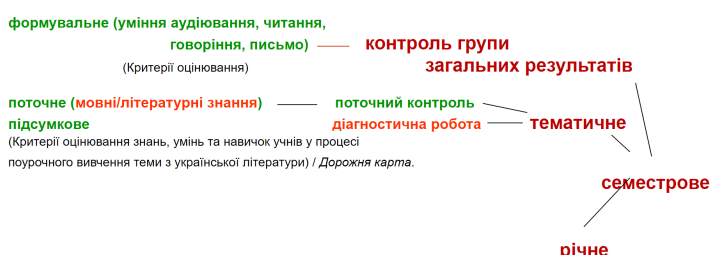

Не дійсне:

Рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти (Наказ МОН від 01.04.2022 р. № 289)

Основні види оцінювання (5-6 класи):

Формувальне оцінювання спрямоване на відстеження динаміки навчального поступу учнів.

Як бачить МОН:

ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ

допомогти учням усвідомити способи досягнення кращих результатів навчання

АЛГОРИТМ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ

- ✓ Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів **цілей навчання / ОЧІКУВАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ**.
- ✓ Ознайомлення учнів із **КРИТЕРІЯМИ ОЦІНЮВАННЯ** та поступове **НАПРАЦЮВАННЯ** їх разом з учнями.
- ✓ Надання учням **ЗВОРОТНОГО ЗВ'ЯЗКУ** щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей.
- ✓ Створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (**РЕФЛЕКСІЯ**) та брати активну участь у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом **САМООЦІНЮВАННЯ** та **ВЗАЄМООЦІНЮВАННЯ**.
- ✓ **КОРЕГУВАННЯ** спільно з учнями підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання.

Не залежить від шкали оцінювання
 Передбачає надання зворотного зв'язку, підтримку, оцінювання на основі цілей та критеріїв
 Можливість розпізнати та виправляти помилки

КОМАНДА ПІДТРИМКИ РЕФОРМ МОН

Рекомендація МОН: ознайомлювати учнів із критеріями та засобами оцінювання.

Додаток 1

ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ
оцінювання результатів навчання здобувачів освіти
відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти

Рі- ве- ль	Ба- л	Загальна характеристика
Пі- с- т- о- в- ні- й	1	Учень / учениця: — сприймає і розпізнає інформацію, отриману від учителя (інших осіб); відповідає на прості запитання за змістом почутого / прочитаного, припускається суттєвих змістових і логічних помилок; — виконує частину простих завдань / навчальних дій за наданим зразком з допомогою вчителя; — передає інформацію, намагається висловлювати свої думки, використовуючи короткі однотипні фрази.
	2	Учень / учениця: — відтворює незначну частину інформації, отриману від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому / прочитаному часткові відповіді на прості запитання; припускається змістових і логічних помилок; — виконує прості завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; показує свою зацікавленість до ідей, висловлених іншими. — комунікує з іншими за потреби, використовує прості однотипні фрази.
	3	Учень / учениця: — відтворює частину інформації, отриманої від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому / прочитаному часткові відповіді на запитання;

Загальні критерії оцінювання (додаток 1) визначають загальні підходи до встановлення результатів навчання учнів.

! Ознайомте з ними учнів.

Можна взяти, як текст для мовного дослідження.

Завдання початкового рівня передбачають **уміння** розпізнавати, пригадувати, відтворювати окремі елементи змісту навчання;

завдання середнього рівня — розуміння та застосування елементів змісту навчання;

достатнього — уміння аналізувати навчальну інформацію (класифікувати, порівнювати, узагальнювати, інтегрувати, уточнювати, упорядковувати);

високого — уміння оцінювати (навчальну інформацію та власну навчальну діяльність), рефлексувати, перекодовувати інформацію (з текстової у схематичну, графічну та навпаки), створювати, продукувати).

Завдання для оцінювання добираються так, щоб можна було **отримати об'єктивну інформацію про рівень досягнення учнями обов'язкових результатів навчання певної групи.**

Оцінювання: усне опитування, спостереження / письмові завдання (**діагностувальні, підсумкові роботи**), самооцінювання - (види оцінювання ідентичні у Типовій освітній програмі).

Пропоную оформити це так:

Орієнтовний зразок опори для навчальної програми з української мови, 5 клас.

№ з/п	Очікувані результати навчання (із модельної програми + уміння Державного стандарту)	Зміст навчального матеріалу		Кількість годин (порядок вивчення тем)	Види навчальної діяльності. Тематична ситуація
		Мовна змістова лінія	Мовленнєва змістова лінія		
1		I семестр. Вступ 1. Лексикологія. Діагностувальна робота №1. ГР 1. Усно взаємодіє. 3. Лексикологія. Фразеологія. Діагностувальна робота №3. ГР 4. Досліджує мовлення.	2. Інформація. Аудіювання (н). Говоріння (н). Читання (н). Письмо(н). Діагностувальна робота №2. ГР 2. Працює з текстом. 4. Текст. Аудіювання (н). Говоріння (переказ). Читання (вголос). Письмо (переказ). Письмо (диктант).		Прописати види роботи, що розвивають конкретну ГР.

		II семестр. 2. Фонетика. Орфоепія. Діагностувальна робота №6. ГР. 4. Досліджує мовлення. 3. Графіка. Орфографія. Діагностувальна робота №7. ГР 3. Письмово взаємодіє. 4. Відомості із синтаксису і пунктуації. Діагностувальна робота №8. ГР 2. Працює з текстом.	Діагностувальна робота №4. ГР 3. Письмово взаємодіє. Комплексна підсумкова робота: ГР 1. Усно взаємодіє. ГР 2. Працює з текстом. ГР 3. Письмово взаємодіє. ГР. 4. Досліджує мовлення. ----- ----- 1. Спілкування. Аудіювання. Говоріння (діалог). Діагностувальна робота №5. ГР 1. Усно взаємодіє. Комплексна підсумкова робота: ГР 1. Усно взаємодіє. ГР 2. Працює з текстом. ГР 3. Письмово взаємодіє. ГР. 4. Досліджує мовлення.		
--	--	---	---	--	--

! Кожен семестр поділити на 4 теми, і у кожній перевагу надавати одній групі результатів.

Підсумкові роботи можуть забезпечувати **охоплення одного**, декількох або всіх груп результатів, визначених у Державному стандарті, у межах вивченого впродовж певного періоду, і мають забезпечувати об'єктивність оцінювання.

У діагностувальній роботі прописувати як мовну тему, так і назву групи результатів, щоб мати орієнтовну оцінку для свідоцтва досягнень.

Частотність та процедури проведення оцінювання, а також види діяльності, результати яких підлягають оцінюванню, визначають педагогічні працівники.

Хоча може бути й так, але так важко розібратися із оцінюванням ГР, а 3 оцінки в одну клітинку не поставити.

26
завдань

ДІАГНОСТУВАЛЬНА РОБОТА*
СХЕМА Й КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Мета: є визначити (виміряти й оцінити) рівень досягнення учнями 5-го класу очікуваних результатів **за трьома групами загальних результатів**, визначених Державним стандартом базової середньої освіти, а саме:

- ✓ **Робота з текстом**
сприймає тексти (зокрема художні, медіатексти) [6 МОВ 2.1];
аналізує та інтерпретує тексти [6 МОВ 2.2];
збагачує естетичний та емоційно-чуттєвий досвід [6 МОВ 2.3];
оцінює текст [6 МОВ 2.4];
обирає тексти для читання [6 МОВ 2.5];
перетворює текстову інформацію [6 МОВ 2.6];
творчо читає [6 МОВ 2.7].
- ✓ **Письмова взаємодія**
створює письмові висловлення [МОВ 3.1]
взаємодіє письмово в режимі реального часу (у цифровому середовищі) [МОВ 3.2]
редагує письмові тексти [МОВ 3.3]
- ✓ **Дослідження мовлення**
досліджує мовні явища (зокрема в художніх і медіатекстах) [МОВ 4.1]
використовує знання з мови в мовленнєвій творчості [МОВ 4.2]

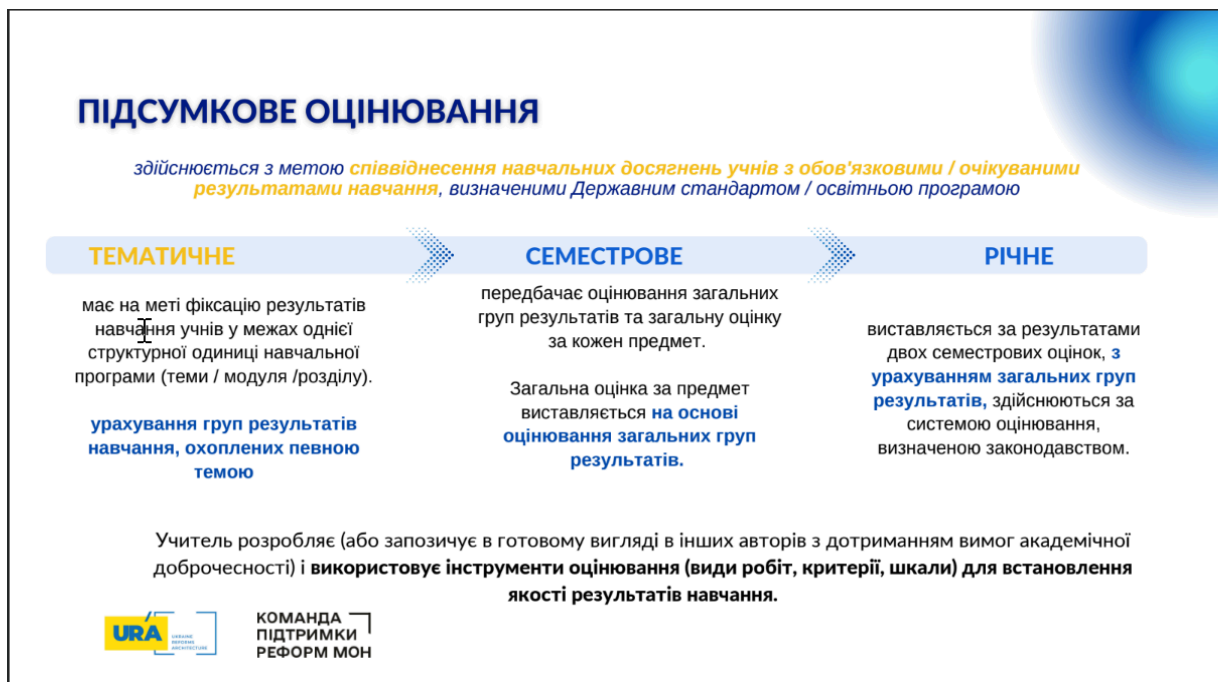

Підсумкове оцінювання
показує **результат навчання та розвитку.**

Підсумкове оцінювання здійснюють **періодично**. Кількість підсумкових робіт, час їхнього проведення вчитель / учителька **може встановлювати самостійно**.

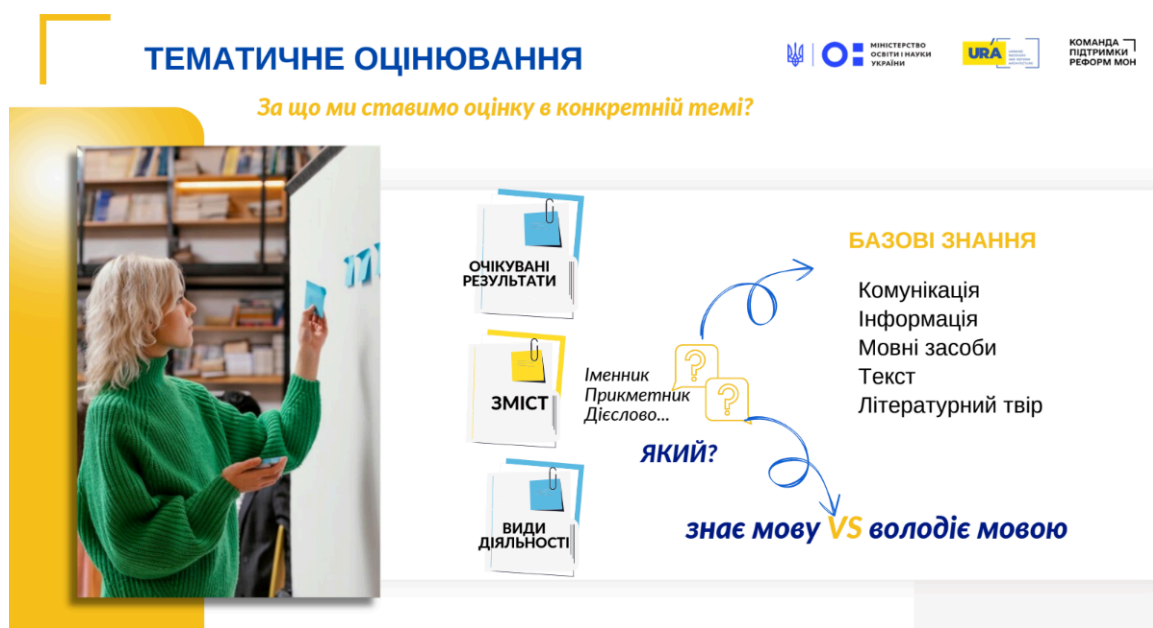
Підсумкові роботи можуть забезпечувати охоплення одного, декількох або всіх груп результатів, визначених у Державному стандарті, у межах

вивченого впродовж певного періоду, і мають забезпечувати об'єктивність оцінювання.

За потреби, для отримання інформації щодо рівня досягнення очікуваних результатів навчання учнями, визначених в окремому елементі навчальної програми (тема / розділ тощо), здійснюється **тематичне оцінювання**. Результати **тематичного оцінювання** можуть бути використані для **коригування** освітнього процесу

! Тематичне оцінювання тепер не є основним видом.

Підсумкове оцінювання за семестр здійснюють за групами результатів навчання, що передбачені Критеріями оцінювання за освітніми галузями (додаток 2), з урахуванням різних форм і видів навчальної діяльності.

Група 1 УСНО ВЗАЄМОДІЄ

Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях

Група 2 ПРАЦЮЄ З ТЕКСТОМ

Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду

Група 3 ПИСЬМОВО ВЗАЄМОДІЄ

Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови

Група 4 ДОСЛІДЖУЄ МОВЛЕННЯ

Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу

ГРУПИ РЕЗУЛЬТАТІВ VS ВИДИ МОВЛЕННЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ГРУПИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Усна взаємодія
Робота з текстом
Письмова взаємодія
Дослідження мовлення

ВИДИ МОВЛЕННЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Слухання + говоріння
Читання
Письмо

Критерії оцінювання за освітніми галузями 4 груп результатів (додаток 2).

Додаток 2

КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМИ ГАЛУЗЯМИ

результатів навчання здобувачів освіти відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти

МОВНО-ЛІТЕРАТУРНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ

Бал	ГАЛУЗЕВІ КРИТЕРІЇ			
	Група результатів 1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях	Група результатів 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду	Група результатів 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови	Група результатів 4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу
1	Учень / учениця: сприймає і розпізнає інформацію, отриману від учителя (інших осіб); відповідає на окремі прості запитання за змістом почутого, використовуючи прості однотипні фрази; припускається суттєвих змістових помилок; виконує окремі прості репродуктивні завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя	Учень / учениця: сприймає і розпізнає інформацію з тексту / медіатексту, запропонованого вчителем (іншими особами); відповідає на окремі прості запитання за змістом прочитаного / переглянутого, використовуючи прості однотипні фрази; припускається суттєвих змістових помилок; виконує окремі прості репродуктивні завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя	Учень / учениця: демонструє вміння записувати висловлення, зокрема в цифровому середовищі; частково відтворює способи діяльності за наданим зразком, припускаючись різного виду помилок; порівнює написане зі зразком і коригує за допомогою вчителя	Учень / учениця: сприймає і розпізнає інформацію про мовні одиниці, мовні та літературні явища; відповідає на окремі прості запитання, припускаючись суттєвих помилок; виконує частину простих завдань / навчальних дій щодо спостереження за мовою та мовленням за наданим зразком з допомогою вчителя; передає інформацію, використовуючи короткі однотипні фрази
2	Учень / учениця: відтворює незначну частину інформації, отриманої від учителя (інших осіб) або із запропонованих джерел; відповідає на частини простих запитань	Учень / учениця: відтворює незначну частину інформації з тексту / медіатексту, запропонованого вчителем (іншими особами); відповідає на частини простих запитань за змістом	Учень / учениця: відтворює висловлення різних письмових жанрів, зокрема повідомлення в цифровому середовищі, за наданим шаблоном зі зміною предмета	Учень / учениця: відтворює незначну частину інформації про мовні одиниці, мовні та літературні явища; відповідає на частини простих запитань

! Пропонуємо ознайомлювати учнів із критеріями під час роботи над кожним ГР.

Свідоцтво досягнень.

ХАРАКТЕРИСТИКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ			Результат навчання		
			I с	II с	За рік
МОВНО-ЛІТЕРАТУРНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ					
українська мова	Загальна оцінка				
	за групами результатів	Усно взаємодіє			
		Працює з текстом			
		Письмово взаємодіє			
		Досліджує мовлення			
українська література	за групами результатів	Усно взаємодіє			
		Працює з текстом			
		Письмово взаємодіє			
		Досліджує мовлення			
	Загальна оцінка				
зарубіжна література	за групами результатів	Усно взаємодіє			
		Працює з текстом			
		Письмово взаємодіє			
		Досліджує мовлення			
	Загальна оцінка				
інтегрований курс літератур (української та зарубіжної)	за групами результатів	Усно взаємодіє			
		Працює з текстом			
		Письмово взаємодіє			
		Досліджує мовлення			
	Загальна оцінка				
інтегрований мовно-літературний курс	за групами результатів	Усно взаємодіє			
		Працює з текстом			
		Письмово взаємодіє			
		Досліджує мовлення			
	Загальна оцінка				

Для формування висновків щодо рівня досягнення обов'язкових результатів навчання **за семестр** учитель може запропонувати учнівству:

1) виконати **комплексну підсумкову роботу**, завдання якої дозволяють встановити результати навчання за всіма групами результатів, визначеними в Критеріях оцінювання за освітніми галузями;

2) виконати **окремі підсумкові роботи для кожної групи результатів**, визначеної у Критеріях оцінювання за освітніми галузями.

! Зошита для контрольних робіт тепер немає, бо немає терміна “контрольна”. Педагогічною радою потрібно ухвалити, як буде називатися зошит, де фіксуватимуться підсумкові види робіт.

Версія: “Зошит для підсумкових робіт”. Не варто називати “для діагностичних робіт”, бо так ви зможете використати його для таких видів, як диктанти, твори та інше.

СЕМЕСТРОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

КОМАНДА
ПІДТРИМКИ
РЕФОРМ МОН

Версії від МОНу: [тут](#).

- Вебінар "Як оцінювати учнівство 5-9 кл. НУШ. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=FqGf82-w7v0> .

Модель 1

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

Оцінки за семестр виставляють на основі підсумкових робіт (ПР) за однією або кількома групами результатів (ПР ГР1 / ПР ГР2 / ПР ГР3 / ПР ГР4), визначеною / визначених у Критеріях оцінювання за освітніми галузями, з урахуванням результатів поточного оцінювання (ПО) за певну групу загальних результатів (ПО ГР1 / ПО ГР2 / ПО ГР3 / ПО ГР4). Під час застосування цієї моделі потрібно враховувати динаміку особистих досягнень учня / учениці протягом семестру.

Прізвище та ім'я учня (учениці)	09	09	09	17 09	09	09	09	30 09	10	11	11	10 11	11	11	11	24 11	12	12	07 12	12	12	14 12	12	12	12	ГР 1	ГР 2	ГР 3	ГР 4	І с е м е с т р
.... Андрій	8		8	9	7		8	8	9			8		8		7		9	9			7	8	7	8	8	7	8	8	8
..... Оксана	9	7			7		7	9	10	7	7	9		8		7		9	10			8		8	9	8	7	8	8	8
..... Василь	8		9	9	11	8	8	9	11			10		8		9			11			9	10	9	10	10	10	9	10	10
	ГР 1	ГР 2	ГР 3	ГР 4	ГР 5	ГР 6	ГР 7	ГР 8	ГР 9	ГР 10	ГР 11	ГР 12	ГР 13	ГР 14	ГР 15	ГР 16	ГР 17	ГР 18	ГР 19	ГР 20	ГР 21	ГР 22	ГР 23	ГР 24	ГР 25	ГР 26	ГР 27	ГР 28	ГР 29	ГР 30

ПР ГР1 + ПО ГР1 = СО ГР1

Модель 2

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

Оцінки за семестр виставляють за результатами комплексної підсумкової роботи (КПР ГР1 / КПР ГР2 / КПР ГР3 / КПР ГР4), завдання якої дають змогу встановити рівень навчальних досягнень за всіма групами результатів, визначеними в Критеріях оцінювання за освітніми галузями (її зазвичай проводять наприкінці семестру), з урахуванням динаміки особистих досягнень учня / учениці протягом семестру. Свідченням цього учнівського поступу є **поточне** оцінювання за певну групу загальних результатів (ПО ГР1 / ПО ГР2 / ПО ГР3 / ПО ГР4).

Прізвище та ім'я учня (учениці)	09	09	09	09	09	09	09	09	10	11	11	10 11	11	11	11	11	12	12	07 12	12	14 12	12	12	ГР 1	ГР 2	ГР 3	ГР 4	І семестр	
.... Андрій	8		8	9	7		8	8	9			8		8		7		9	8	9	7	7		8	9	7	8	8	
..... Оксана	9	7			7		7	9	10	7	7		8		8		9		9	10	7	8		9	10	7	8	8	
..... Василь	8		9	9	11	8	8	9	11			10		8		9			10	11	9	9		10	10	10	9	10	
	ГР 1	ГР 2	ГР 3	ГР 4	ГР 5	ГР 6	ГР 7	ГР 8	ГР 9	ГР 10	ГР 11	ГР 12	ГР 13	ГР 14	ГР 15	ГР 16	ГР 17	ГР 18	ГР 19	ГР 20	ГР 21	ГР 22	ГР 23	ГР 24	ГР 25	ГР 26	ГР 27	ГР 28	ГР 29

КПР ГР1 + ПО ГР1 = СО ГР1

Модель 3

Оцінки за семестр виставляють за підсумками комплексної підсумкової роботи (КПР ГР1 / КПР ГР2 / КПР ГР3 / КПР ГР4), завдання якої дають змогу встановити рівень навчальних досягнень за всіма групами результатів, визначеними в Критеріях оцінювання за освітніми галузями, або на основі підсумкових робіт (ПР) за однією або декількома групами результатів (ПР ГР1 / ПР ГР2 / ПР ГР3 / ПР ГР4), з урахуванням тематичного оцінювання (ТО). У разі відсутності учня / учениці на уроці в день проведення комплексної підсумкової роботи, оцінки за групами загальних результатів виставляють, урахуовуючи поточне оцінювання протягом вивчення окремої теми.

Прізвище та ім'я учня (учениці)	09	09	09	09	09	09	тема тична	10	10	10	10	10	тема тична	10	11	11	11	12	07... 12	14... 12	12	ГР 1	ГР 2	ГР 3	ГР 4	І с е м е с т р		
.... Андрій	8		7		8	8	8	7	7			9	8	9	7	8		6	н	н	н	н		8	8	7	7	8
.... Оксана	9	8			7	9	8	9			9		8	10	7	7		9	9	6	7	8		9	8	8	8	8
..... Василь	8		9	9		9	9			11		8	9	11			10		10	11	9	9		10	11	9	9	10
	П 1	П 2	П 2	П 1	П 4	П 3		П 3	П 4	П 2	П 4	П 1		П 2	П 4	П 1	П 3	ГР3	КПР ГР1	КПР ГР2	КПР ГР3	КПР ГР4						

КПР ГР1 + ПО ГР1 = СО ГР1

Мої коментарі:

- Це лише версії щодо оформлення сторінки журналу. Хоча одну із них можна взяти за основу.
- Тематична не є середнім арифметичним, бо тепер в основі формувальне навчання, вона буде така ж, як діагностувальна або більша, якщо дитина показувала протягом вивчення теми кращі результати.
- **Перед першим семестром завжди** проводиться одна / чотири КПР (комплексна підсумкова робота, яка містить завдання усіх 4 ДР. **Ця робота покаже чи є прогрес** ГР учнів, відповідно до ДР.
- ДР 1 та ГР1 (перед семестровою) може співпадати, а може, на основі КПР, показувати прогрес чи регрес. Ці зміни будуть відображені у 4 колонках без дати: ГР1, ГР2, ГР3, ГР4.
- На основі ГР1, ГР2, ГР3, ГР4 (4 колонки без дати) буде поставлено семестрову.

У Свідоцтві досягнень виставляють **семестрові оцінки за групами результатів**. На підставі оцінок за групами результатів виставляють **загальну оцінку за семестр** з кожного навчального предмета / інтегрованого курсу навчального плану освітньої програми закладу освіти.

Оцінка за семестр може бути скоригованою.

Підсумкове оцінювання за рік не здійснюють.

Річну оцінку виставляють **на підставі загальних оцінок за I та II семестри** або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка **не обов'язково є середнім арифметичним** оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати **динаміку особистих досягнень** учня і учениці протягом року. Річне оцінювання також може бути **скоригованим**.

Результати семестрового та річного оцінювання фіксують у класному журналі та **Свідоцтві досягнень**.

Із цікавого:

- У разі порушення учнями принципів академічної доброчесності, зокрема, списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання під час певного виду навчальної діяльності), учитель / учителька **може ухвалити рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності і запропонувати учню / учениці повторне проходження оцінювання.**

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учнівства та його батьків.

Державна підсумкова атестація (9 клас) передбачає **оцінювання відповідності результатів навчання учнів.**